**KIRKE.DK den 28. maj 2026. Debatindlæg af Georg Klinting**

# Giv biskopperne modspil gennem et "Liturgisk Brugernævn"

**Det er mit standpunkt, at biskopperne trænger til et modspil, der kan fremme gennemsigtighed og kvalitet i deres liturgiske dispositioner. Jeg foreslår oprettelse af et organ, hvis navn i mangel af bedre kunne være "Liturgisk Brugernævn".**

---

På godt og ondt sidder bispekollegiet på det, man kan kalde "biskoppernes liturgiske nøglemagt", det vil sige magten til at bestemme over folkekirkens autoriserede liturgiske ordninger.

Spørgsmålet er, hvor godt det lykkes biskopperne at sikre plejen af de autoriserede liturgiske ordninger.

Et tilbageblik over de seneste ti års liturgipleje tegner et flimrende billede. Biskopperne vil tilsyneladende gerne medvirke til liturgiens fornyelse, men så vil de alligevel ikke rigtig, når det kommer til stykket.

## Manglende handling

Det begyndte så løfterigt i 2016, da biskopperne iværksatte en større undersøgelse af folkekirkens liturgi. Tre fagudvalg blev sat til at udarbejde rapporter, der skulle kvalificere den forventede efterfølgende brede liturgidebat.

Den første af de tre rapporter blev udsendt i 2018. Den bærer titlen "Folkekirkens liturgi mellem frihed og fasthed". Rapporten satte fokus på folkekirkens højmesse og indbød til overvejelser over, hvor meget en autoriseret højmesseordning bør gå i detaljer med at styre højmessens udformning i landets kirker.

Ved at bestille rapporten havde biskopperne signaleret vilje til at overveje balancen mellem frihed og fasthed i højmessens liturgi.

Men da biskopperne i januar 2022 skulle træffe beslutning om det videre forløb af folkekirkens liturgiarbejde, valgte de – uden nærmere begrundelse – at fastholde den nuværende gennemregulerede højmesseordning.

Samtidig besluttede biskopperne at lade nedsætte en dåbskommission til at se på folkekirkens dåbsritual, der blev autoriseret i 1992 efter et forløb, som nok er værd at dvæle lidt ved:

Liturgikommissionen af 1970 havde i 1983 fremlagt tre ritualforslag, to til barnedåb og ét til voksendåb. Efter høringsperiodens udløb blev disse tre forslag vraget af de daværende biskopper. I

stedet besluttede biskopperne lige så stille, at der ikke længere skulle være et særskilt ritual til voksendåb.

Resultatet er som bekendt, at barnedåbsritualet af 1912 i let tillempet skikkelse nu skal bruges til både børn og voksne.

Der er bestemt noget at overveje, men dåbskommissionens opdrag lader forstå, at det nuværende dåbsritual egentlig er godt nok, som det er. Der er derfor kun lagt op til beskedne ændringer af det.

## Biskopperne skal have modspil

Biskoppernes halvhjertede ønske om at røre ved dåbsritualet – sammenholdt med deres modvilje mod at røre ved højmesseordningen – må rejse spørgsmålet, om det er sundt for folkekirken, at biskopperne er alene om at afgøre, hvorvidt en autoriseret liturgisk ordning trænger til revision eller ej. Eller hvor grundig en eventuel revision i givet fald skal være.

Det er mit standpunkt, at biskopperne trænger til et modspil, der kan fremme gennemsigtighed og kvalitet i deres liturgiske dispositioner.

Jeg foreslår oprettelse af et organ, hvis navn i mangel af bedre kunne være "Liturgisk Brugernævn" (LBN). Dette nævns hovedopgave skulle være at sætte ord på de teologiske og praktiske anfægtelser, som præster og andet godtfolk støder på i deres forvaltning af de autoriserede ordninger.

Jeg forestiller mig, at LBN hvert år sender en fyldig statusrapport til biskopperne med omtale af stort og småt i liturgien, som fortjener en nærmere overvejelse.

Blandt ting i småtingsafdelingen kunne eksempelvis nævnes de "lad-os-rejse-os-kommandoer", der i de senere år har invaderet højmessens liturgi. Blandt ting i en tungere vægtklasse kunne nævnes de teologiske problemer, der knytter sig til begrebet "drop-in-dåb". For slet ikke at tale om det udestående spørgsmål, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at bibeholde den minutiøse detailstyring af højmessen.

Jeg tror, at en årlig statusrapport fra det foreslåede nævn vil kunne animere biskopperne til at tage de initiativer, som folkekirkens liturgi fortjener.

Men hvordan kan Liturgisk Brugernævn etableres? Et hastigt bud kunne være, at Præsteforeningen og Menighedsrådsforeningen går sammen om at udarbejde statutter for LBN og i fællesskab udpeger de personer, der skal have sæde i nævnet.

Det vil givetvis være et større projekt at etablere et liturgisk brugernævn, men er idéen helt utopisk?